

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.  
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

## Conflictul româno-bulgar.

Din toate unghiurile moșiei străbunilor nostri se ridică protestări contra Bulgarilor, cari cu revolverul și cu măciuca încep a băga grôza în cetățenii români așezați în Bulgaria, storcând dela ei bani pentru scopurile propagandei panslave în peninsula balcanică.

Mai mult. Bulgarii merg a nesocoti tratate internaționale, a viola contracte și a se face culpabili de cele mai criminale fapte, față de un vecin, care și-a versat sângele și a cheltuit averea națională pentru de a-i ușura suferințele, ce le îndura sub domnia necreștină a turcilor. Intrăgă Europa petrece cu atențiune și cu vii simpatii postulatele române, cari cer judecarea criminalilor în afacerea atentatului contra regretatului profesor Mihăileanu.

Purtarea guvernului bulgar este cât se poate de ecuivocă și neînțeleasă și dacă nu se vor pune capăt uneltirilor bulgare, conflictul între aceste două state se pare inevitabil.

Armata română, care a luat botezul de sânge pe câmpiile Bulgariei și vitezul ei căpitan vor fi în cas de nevoie la postul de onoare, stindarul român numai biruitor poate eși din acest regretabil conflict.

Cu toate aceste noi cei de aici aflăm, că un război cu Bulgaria ar fi pe cât de costisitor în bani și în sânge, pe atât de păgubitor pentru interesele elementului român.

S'ar dovedi anume, că Românii după ce au pus piciorul în capitala Bulgariei, n'au ce să facă cu ea, ăr ca se se pôtă despăgubi de cheltuelile războiului n'ar fi nici o speranță, dat fiind că situațiunea financiară a Bulgariei este cât se poate de devalvată. Diplomația europeană va trebui să intervină la înalta Pörtă, ca ea să facă ordine în Bulgaria și să-i aducă la reson, cum a adus mai anii trecuți pe Grecii îngâmfai.

Nu este absolut, dar absolut nici un interes al Românilor preste tot, ca se facă o politică expansivă de cucerire și mai puțin ca să se înmulțescă statul român greutățile prin sporirea elementului slav, care ar fi o continuă primejdie pentru regatul român și chiar și pentru liniștea și pacea Europei un element turbulent, pe care l'ai puté înfrâna numai cu glonțul și cu puterea bajonetelor, sporind armata și reținând brațele muncitoare dela muncă și dela sporirea averii naționale.

Pot însă Românii face altceva.

Un stat mic încungiurat de dușmani, trebuie să fie și șovinist.

Liberali Românii în cele culturale, liberali în cele confesionale, liberali în cele economice, continuând pe tulbi român, imitând state cu organizație veche, cu industrie de sute de ani, cu avere națională grămădită — periclitază chiar existența statului. Mai ales în cele economice și culturale Românii de dincolo au se strângă frânele. Nu mai e permis se deschidă Bulgarilor teren de a se înavuți în țera românească și aversea câștigată dela Români se o folosească împotriva statului, care le-a dat scut și ocrotire.

Prea mult liberalism în o țera ca România nu e justificat și cosmopolitismul ce se face acolo în unele privințe, pe noi, cari încă avem ochi dar și inimă pentru interesele elementului român, ne pune de multe ori în uimire.

Pentru noi cei de aici rămâne o enigmă, cum e posibil, ca episcopul reformat din Clușiu se pôtă organiza parochii reformate în București, Ploesci și airea și preoții reformați de aici duși de aici în România se stea sub jurisdicțiunea unui episcop din alt stat, preoții aceștia se pôtă face propagandă calvină în România, se pôtă înființa școle, în cari se folosesc manuale de istorie și mai ales de istorie ai căror autori pentru Români și conducătorii lor n'au alți termeni mai potriviți decât „*haramiavezer*”, „*rabló bandák*”.

Pentru noi e neexplicabil, că în România, în București chiar se pot înființa societăți, și aceste pot serba în dragă voie ziua lui Kossuth, pot arboră stindarde naționale, pot face demonstrații, pe când aici noi, cetățeni vechi, locuitori bășinași în țera noastră nici visa nu putem de atâta libertate, căci gendarmii ungurești ne stau tot în călcăie, de câte ori vrem și noi să ne facem câte o zi bună aducându-ne aminte de puținele zile mari, înălțătoare pentru vrednicia noastră.

Catolicii fac în România cel mai mare us de liberalismul guvernelor de acolo.

Societatea sfântului Ladislau trimite la an mii pentru susținerea școlilor catolice, ăr călugărițele catolice fără nici un control, fără sfială chiar alergă din casă în casă, cerșesc bani româneschi și îi folosesc spre scopuri religioase și cu tendințe dușmănoase contra religiei și statului român, contra religiunii ortodoxe.

Singure zările *Aper. Naț. și Rom.* Jună luaseră poziție contra subvențiilor streine, ce intră în țera românească din alte state, dar se vede fără efect, nimenea nu a ținut semă de pericolul ce se pôte nasce din înfrînerea instituțiilor streine în țera.

Până acum au ucis Bulgarii pe stradele Bucureștilor, mâne poimâne se pot întări Secuii și pot deveni o primejdie pentru siguranța publică din capitala regatului, dacă nu se vor lua toate măsurile de precauțiune și dacă guvernele, cari se succed nu vor abandona politica de toleranță prea mare și de liberalism neusitat în alte state.

Am arătat unele din ranele, de cari sângerează corpul statului național român, urmând, ca cei în drept se pună la o parte indiferentismul de până aci și se afle lec pentru vindecarea bolilor, cari conțin un cuib de infecție periculoasă pentru existența statului român.

## Biserica națională.

— Articol final. —

În colo mai zice, că multe atacuri în contra bisericii neunite, numai pentru aceea nu au ajuns încă până la zidurile acesteia, fiindcă au fost respinse deja din depărtare din reduta bisericii unite, și că o astfel de trecere ar fi și imposibilă, de ore-ce clerul unit crescut cu îngrijire în adevărurile (?) religiunii și în urma legăturilor sale fami-

liare, ar împedeca o astfel de trecere, și s'ar provoca numai o luptă confesională între mână de ambele confesiuni, care ar avea de urmare intervenirea statului spre a face liniște, iar liniștea aceasta, produsă din partea contrariilor noștri, ar însemna înfrângerea cea mai cumplită, ce au îndurat-o românii în secolul acesta pe terenul bisericesc, cultural, național și politic.

Să ne fie permis a trage la îndoială toate aceste aserțiuni.

O trecere a tuturor Românilor uniți la biserica gr. ort. rom. se pôte face fără tulburarea ordinii publice, pe baza articolului de lege 53 din 1868. Iar o tulburare a ordinii publice o pôte provoca numai clerul unit carele crescut în cosmopolitismul papistaș, ar jertfi principiul național intereselor acestui cosmopolitism. Ei, dar atunci ar păși în acțiune laicii inteligenți, cari încă își vor sci face datorința în interesul național al poporului român. Și urmarea ar fi, că clerul, rămânând fără credincioși, ori va urma și el turmei, ori va rămânea credincios papismului cosmopolit, spre disprețul națiunii, cea ce în urma urmelor nu credem se o facă.

Apoi, dacă în urma acelei treceri, dușmanii poporului român ar da asalt asupra redutei autonomiei bis. gr. ort. rom., ore ast-fel concentrați în puterile noastre, n'am putea respinge acele atacuri părăsind pasivitatea politică și intrând în acțiune ca și naționalitățile din Austria în contra absolutismului german? Zorii acestei acțiuni pare că se și ivesc deja. Apoi se se mai ia în considerare și aceea, că dușmanii noștri trebuie să țină cont și de simpatiile poporului român de pretutindenea în apărarea lor națională contra slavismului cotorpitor. Și cum ar putea ținea cont de acele simpatii, dacă ne-ar ataca autonomia bisericească, azi singurul ocrotitor al naționalității noastre în această monarhie, ori cel puțin dacă nu și-ar micșora acele atacuri?

Provocarea că cei ce ne-au persecutat înainte de unire, ne vor persecuta și după unire, o credem destul de tare; dar altele au fost împregiurările politice de atunci și altele sunt cele de astăzi; și trebuie se recunoștem, că cele de astăzi ne sunt mai favoritoare de cît de atunci, ca prin reunire se ne apărăm principiul național și prin biserică.

Reunirea bisericească ne-ar întări poziția și pe terenul politic, cultural și național, căc atunci am fi perfect uniți și în cugete și în simțiri.

Adevărat, că dușmanii noștri au făcut și pînă acum unele spărturi în zidul autonomiei bisericii gr. ort. rom., dar ne place a crede, că, se nu fim fost divisonați bisericește și politicește, ci se fim aparținut toți bisericii gr. ort. rom., și se fim abandonat pasivitatea politică, crescînd ast-fel poporul în doctrinele bisericii ortodoxe *naționale liberale*, dedîndu-l ast-fel la luptă constituțională pe toate terenurile vieții publice bisericești și naționale, acele spărturi nu s'ar fi făcut, ori, dacă s'ar fi făcut, cel puțin am avea speranța, că le vom putea repara mai curînd ori mai tîrziu.

Apoi am voi se știm, cari au fost acele atacuri îndreptate asupra redutei bisericii gr. ort. rom., și au fost respinse de biserica gr. cat. rom.? Noi din contră știm tocmai contrariul. Multe năsuințe pe terenul bisericesc, începute în interesul nostru cultural național român, ne-au fost zădărnicate ori periclitare tocmai de biserica gr. cat. rom. prin proselitismul său papistaș. Dîr tuturor e cunoscut faptul, cît a trebuit se se lupte fericitul Șaguna, contra metropolitului Șulțiu, carele a

pus toate în mișcare numai ca acela se nu'și pôtă înființa tipografia în scopul tipăririi cărților bisericești. Iar azi tot aceea biserică, bis. gr. cat. rom., face cel mai culpabil proselitism pe alocuria, prin care divisîndu-ne puterile, nici noi nici ei nu ne putem susține școlile confesionale, singurele în cari ne mai putem cultiva în cît-va limba noastră română și vine apoi statul maghiarizator și ne înființează, cu limbă de propunere maghiară. Văzînd pericolul acesta, bis. gr. ort. rom., a luat inițiativa pentru încheierea unui pact în privința acesta cu bis. gr. cat. rom., dar în cele mai multe locuri acesta nu s'a ținut de el, ci a continuat cu proselitismul papistaș.

Deci se nu credem cei din România, că, dacă românii ungurești gr. cat. în România se dau de cei mai ultraști naționali, și aici sunt așa. Se dau pînă își pot aduna grăunțe, iar apoi își urmăresc interesele proselitismului cosmopolit papistaș. Și dacă unii prin România nu se declară de uniți, o fac numai din interese materiale și nu din interese naționale. Alt cum-va ar înceta din orice proselitism, și pe față și pe dos, și în România și în Ungaria, și nu s'ar face uneltele propagandei papistașe cosmopolite, desnaționalizatoare.

Deci se înșelă amar frații de la Apărarea Națională cînd scriu: „Aceste deosebiri între biserica catolică și biserica ortodoxă, (cele 4 p. dogm.), le a păstrat biserica greco-catolică a românilor-uniți, și, cu toate, că legată de scaunul de la Roma și sub disciplina Papei, clerul său a rămas românesc și concepția acestei biserici a rămas națională. Și suntem siguri, că conducătorii bisericii române unite ar fi tot așa de aprigi luptători contra unei propagandei curat catolice, cum ar fi și clerul bisericii ortodoxe din Ungaria, și cum suntem și noi, organ al apărării naționale și al bisericii noastre naționale”.

Tot așa se înșelă, cînd susțin, că: „Între românii ortodoksi și românii greco-catolici, este deplină unitate de sentimente și de credințe”.

„Amîndouă bisericile noastre sunt naționale și în amîndouă răsună în cîntări și rugăciuni limba românească”.

Nu mai puțin se înșelă, cînd susțin, că „Unirea de la 1700 nu a alterat de loc nici ritul oriental al bisericii unite, nici limba liturgică românească, nici disciplina bisericească”.

„Admiterea acestei uniri, înainte cu 200 de ani — se scrie mai departe — nu numai că a scăpat pe românii ardeleni de supremația superintendentului calvinesc și de pericolul iminent de a fi calvinizați, dar ne-a adus tuturor românilor servicii imense culturale, fără ca în schimb se fi jertfit o iotă din caracterul național al bisericii”.

Provocarea la armonia ce ar exista între biserica greco-catolică și cea greco-ortodoxă, fie-care română, din Ungaria, prin faptul că pe ici pe colea se susține prin contribuirea ambelor biserici, cîte o școală confesională română, ori numai română, și că s'au văzut preoți greco-catolici servind la funcțiuni bisericești, împreună cu preoți greco-ortodoksi, precum vom vedea mai jos este foarte slab argument pentru documentarea acelei pretinse armonii.

Tot așa este de greșită și afirmațiunea că poporul știe foarte bine deosebirea de confesiune între cele două biserici românești.

În urma acestora, trag la îndoială și aserțiunea, că combătînd cine-va propaganda catolică din România, nu ar jigni prin această sentimentele și credința fraților noștri greco-catolici.



Dar să luăm chestiunile pe rând și să le examinăm.

Adevărat, că clerul unit, în cea mai mare parte, a rămas românesc și după unirea cu Roma, dar acesta a fost o consecință a geniului său național și a principiului național, ce a domnit pretutindenea în secolul XVIII și XIX, și nici de cît numai al unirei. Românii din România de azi nici cînd n'au fost uniți cu biserica Romei, și totuși au rămas români și clerul lui, cu alungarea fanarioților, încă a rămas român. Tot așa au rămas români și românii neuniți, dimpreună cu toți preoții lor din Ungaria, cu toată persecuțiunea ce au îndurat-o de la papistași și de la românii uniți cu ei.

Este însă cu totul falsă aserțiunea, că biserica românească unită cu biserica papistașă, în concepțiunea ei, a rămas națională. Am văzut la alt loc, că biserica papistașă în urma cosmopolitismului ei neagă principiul național în biserică, și așa nici o biserică unită cu ea nu pîte fi națională, deși cea unită română ar voi să-și păstreze acest caracter specific național. Urmele se și văd, și mai cu seamă la cler, că îndată ce vede că sunt periclitate interesele catolicismului din cauza naționalismului, ori că prin lepădarea acestuia se promovează interesele aceluia, nici la îndoială nu stă, ci sacrifică fără ezitare naționalismul în favorul cosmopolitismului papistaș.

Alt-cum n'am putea înțelege părtinirea atît de aprigă a propagandei catolice din partea clerului gr.-cat. Să se întrebe ori-care preot gr.-cat., și-ți va răspunde, că el întîi e catolic și numai apoi e român. Nu așa preotul ortodox român. El e ortodox și român tot-o dată, în urma învățăturilor bisericești sale ortodoxe naționale pe bazele creștinismului genuin. Deci ne îndoim, că frații gr.-cat. vor da mîna de ajutor pentru combaterea propagandei catolice, fie în România, fie aiurea.

Tot așa nu există și nici nu pîte să existe unitate de sentimente și credințe între românii gr.-ort. și cei gr.-cat. Este unitate de sentimente în chestiunile naționale; dar și aici, în urma cosmopolitismului papistaș introdus în biserică unită prin primirea doctrinelor papismului desnaționalizatoriu, adese-ori suntem conturbați. Deci nu este adevărat, că amîndouă bisericile noastre sunt naționale.

*Biserica ortodoxă română este națională în urma învățăturilor sale genuine creștine, ăr cea unită numai împinsă de genul național al românismului, carele, precum vedem, are a se lupta în sinul ei propriu cu cosmopolitismul introdus prin doctrinele bisericești papistașe anti-creștine.*

În geniul românismului este de a se căuta cauza, că în biserica română unită mai răsună limba românească, și nici de cum în învățăturile ei infectate de spiritul cosmopolitic al papismului.

Cît privește ritual, încă nu se pîte susține, că acela n'a fost alterat prin unirea cu Roma.

S'a omis părți întregi din ritual bisericești ortodoxe și s'au introdus inovațiuni papistașe cari contrazic cu totul spiritului bisericești orientale.

Tot așa s'a întîmplat acesta și cu disciplina bisericească, abandonînd dreptul bisericesc oriental și acceptînd decretul papale.

Adevărat, că prin unirea cu Roma, românii au scăpat de jugul calvinesc, dar au căzut în jugul papismului cosmopolitic.

Și calvinii și papistașii nu de dragul românismului au tipărit cărți românești pe seama românilor, ci de dragul confesiunii lor. Și că unirea cu Roma a adus ôrecari servicii naționalismului nostru, a fost numai o întîmplare, fiind și noi de origine romană, și deșteptîndu-se în același timp și principiul național la toate popoarele.

Să fi fost papii slavi, și nu italieni, adică de aceeași origine națională cu noi, hotărît negăm, că românii ar fi avut ceva folos național din unirea cu biserica papistașă cosmopolită. Dar și folosul acesta a fost indirect și nu direct. Indirect, căci celor uniți li s'a deschis din întîmplare mai larg teren de studiu în patria străbunilor noștri, patria științelor și artelor, și cunoștințele cîștigate acolo venind acasă, uniți din ei, mai cu inimă pentru interesele poporului lor asuprit, le-au folosit și pentru interesele lui naționale; dar

cei mai mulți le-au folosit numai pentru de a face proselitism cosmopolit, spre dauna aceluia popor. Dar direct nici cînd nu am avut folos din unirea cu Roma, căci papismul, cu toată puterea lui lumescă, nici n'a întocmit, nici a putut exopera ceva folos național politic pe seama românilor.

Dovadă întregă istoria bisericești unite, și mai cu seamă viața episcopului Inocențiu Micu, carele se silea ca barem condițiunile sub cari s'a făcut unirea, să se împlinescă. Iată dar și aci, că papismului nu-i trebuie români, ci numai catolici.

A avut drept deci protopopul acela unit, carele a zis că pe Români i-au înșelat cu unirea, și ast-fel îi înșeală și astăzi.

Cît privește optimismul ce-l nutrește frații dela „Apărarea Națională“, despre relațiunile amicale, ce-ar exista între bisericile române greco-catolice și greco-ortodoxe din Ungaria, prin faptul, că aceste biserici susțin ici și colea câte o școală confesională împreună și că s'au văzut preoți uniți și neuniți servind împreună la funcțiuni bisericești, iarăși se află în rădăcine. Adevărat că se susțin cîte-va și ast-fel de școle, dar și aici proselitismul papistaș român cearcă a înșela pe partea ortodoxă și unde pîte o și înșelă. Iar cît privește faptul, că s'au văzut preoți uniți și neuniți servind împreună, adevărul e, că se întîmplă și ast-fel de casuri, dar acelea sunt de tot rari și numai între preoți neînfiltrați pînă dincolo de fanatismul papistaș ori ambii necăjiți, și ca se pîte trăi în pace cu poporul necorrupt încă. Dar între preoțimea mai înaltă, ast-fel de casuri sunt cu scrupulositate evitate, așa că partea greco-catolică mai bine servește în biserici papistașe și ia parte activă la sărbători papistașești împreună cu barații papistași, de cît se zică și numai un Tată nostru într-o biserică ortodoxă ori se servescă cu un preot ortodox, „eretic și schismatic“, în ochii ei.

Încă ceva și terminăm.

Cum au accentuat și frații dela „Ap. Naț.“, o notă caracteristică a bisericești ortodoxe, a fost tot-d'auna toleranța și buna înțelegere; nu așa însă biserica papistașă și în urma ei bisericile unite cu ea; și acestei intoleranțe se pleacă și biserica unită română. Unde aceasta e mai tare ca biserica ortodoxă pe acesta o nimicește fără scrupul cu ori-ce mijloc. Unde e mai slabă, ca să se pîte susține, pe față se arată toleranță și ea, iar în dos lucrăză pe toate căile, ca să strice celei-l'alte și să o nimicească. Unde este egală în putere, face intrigi spre dauna morală intelectuală și mai cu seamă națională a întreg poporului român, numai ca să-l ducă total în jugul papismului cosmopolit.

Acosta este ținuta bisericești gr. cat. rom. față de biserica gr. ort. rom. din Ungaria, și trebuie să multumim statului că pe unele locuri din cauza acestei intoleranțe a fraților noștri gr. cat. rom. pe terenul bisericesc, nu s'a ajuns pînă la vărsarea de sînge pentru apărarea bisericești noastre ortodoxe naționale române.

Tot sub masca toleranței religioare prefăcute, biserica gr. cat. rom. se mai folosește și de alt mijloc pentru reducerea bisericești ortodoxe, și anume: Se află preoți crescuți în institute străine, cari din interese naționale „mai înalte“ susțin, că dacă noi ortodoxii nu vrem să trecem la biserica romano-catolică, cel puțin să susținem starea actuală a ambelor biserici, adică să nu facem proselitism nici unii în biserica celor-l'alți. Pentru ce? Pentru că ast-fel stăm tari: cu un picior în Orient, în urma credinței părții ortodoxe, iar cu altul în Occident, în urma originii noastre latine și a religiunii comune cu biserica rom. cat.

Slavii ne vor cruța și apăra naționalitatea în cas de conșuet cu popoarele occidentale, din cauza comunității de credință; iar popoarele occidentale, în cas de conflict cu popoarele orientale, din cauza originii noastre latine și a comuniunii de credință cu biserica romană profesată de aceste popore.

Dacă este așa, atunci pentru ce nu înțetă propaganda catolică nici în România, nici în Ungaria, și pentru ce nu intervin popoarele occidentale, în frunte cu papismul, pentru apărarea noastră națională, și în special în cazul concret pentru apărarea bi-

sericești gr. cat. rom. față de autonomia catolică maghiară.

Iată dar cît putem aștepta din aceste simpatii pentru naționalitatea noastră, din cauza desbinării noastre confesionale.

Multe, multe năsuințe nobile ni se zădărnicesc nouă românilor de pretutindenea, din cauza acestei desbinări confesionale, și e teamă că pe cînd se va consolida statul național român, întărindu-se în el propaganda catolică. vor erupe lupte confesionale între frați, cari vor duce acel Stat la perire, întocmai cum au dus și pe Polonia intrigile iezuiților pentru nimicirea bisericești ortodoxe slave.

Biserica ortodoxă acolo a fost nimicită, dar și Statul polon a fost nimicit.

Finis Poloniae! Și era gata să ajungă această sortă și Italia, de nu-i succedea să nimicească puterea lumească a papismului.

Acum, dacă papii de la Roma, ca italieni, au luptat atît de mult în contra unității naționale a Italiei numai ca să-și pîte susținea acea putere lumescă anti-creștină, ce pot aștepta de la el pe terenul național politic alte popore mai îndepărtate?...

Iată cosmopolitismul cel mai păcătos într-o biserică, care se consideră pe sine de singura biserică mîntuitoare. Nu mîntuitoare, ci pieirea popoarelor și plaga omeniului este biserica papistașă cu cosmopolitismul său, ca eflux al doctrinelor sale anti-creștine.

D-zeu să ne ferescă de acest cosmopolitism.

S'a scris foarte mult în cauza această, dar, durere, că mai cu seamă frații ortodoxi din România nu sunt în deplină cunoștință de cauză în privința acestui rău, și le recomandăm să fie cu cea mai mare băgare de seamă la uneltirile propagandei catolice de ori-ce soi, fie străină, fie română chiar.

Dacă D-zeu ne-a bătut cine știe din ce cauză, pe cei din Ungaria cu această plagă, să-i ferescă D-zeu, barem pe cei din România de acest rău.

**Credința ortodoxă, națiunea și patria română să ne fie stelele conducătoare în toate acțiunile vieții noastre pe acest pămînt, și atunci vom fi fericiți și aici și dincolo de mormînt.**

## Disolvarea reichsratului.

În cercurile otăritore din Viena se consideră disolvarea dietei austriace drept fapt complinit, care va urma în proximele zile.

Tratativele avute de prim-ministrul Körber cu conducătorii cehi în zilele trecute n'au dus la nici un rezultat. Cehii sunt decîși la cea mai energică obstrucție, cași în trecut.

## Peregrinaj la sfînta mănăstire a Hodoș-Bodrogului.

„Sunt momente în viața omului“ zice Schiller în Wallenstein. Și dacă în viață am avut momente mai fericite alea au fost cele petrecute, în ziua de Sfîntă Mărie, la mănăstirea Hodoș-Bodrogului de lângă Arad.

Încă în ziua premergătoare marelui praznic privirea aradanilor, plăcut se lovea de grupele de peregrini români, cari cu capetele descoperite și plecate la pămînt, năintau încet, umplînd vîzduhul cu accentele melodioasele noastre cîntări bisericești. Urmînd preoților, dascălilor și cantorilor, sub cutele praporilor, se duceau la locașul dătător de mîngăere celor însetați după ea. Streinii, ce mișunau pe strade, își descopereau și ei capetele și în lăuntru lor vor fi învidiat poporul nostru, care în mijlocul demoralizării nu a apucat pe panta stricăciunii inimei, ci crede și ține și azi cu tărie la datinile sale religioase.

Pe drumul ce duce prin dumbrava Ciaba, care se întinde pînă la Seghedin, înaintăm împreună cu o seamă de țărani, dornici și ei, ca și mine, d'a ajunge cît mai îngrabă la țelul dorit. După o călătorie pedestră de două ore ajunserăm la bătrînul și maiestrosul Murș, pe care l'am trecut cu un pod umblător al mănăstirei. Încă de pe spinarea li-

nului Murș zăream turnurile mărețe, amestecându-se cu vîrfurile arborilor ce împrejmuesc edificiile mănăstirei. Clopotele tocmai chemau credincioșii la sfînta rugăciune, iar glasul evlavioșilor răsună umplînd vîzduhul cu vechile dar sublimele melodii ale cîntărei bisericești.

Mănăstirea e un cap de operă ca construcție și tăria zidurilor ne spune, că în trecut acest sfînt locaș a servit de scăpare nu numai celor lipsiți de mîngăere, dar și celor prigoniți de armele dușmanilor. Interiorul mănăstirei, zidită cu bolovani de osebă înfățișare, e cît se pîte de maiestos. Nu știi ce să admiri mai mult: arhitectura sculptura ori pictura? Icoanele sunt artistic lucrate de vechii și orientali călugări, cu coloritul divers și deschis al zugrăvelei bisericești ortodoxe. Îndeosebi mi-a plăcut mult icoana ce reprezenta pe Sta Mărie împreună cu dzeescul fiu. În jurul mănăstirei se întind grădini bine îngrijite și țărini udate cu lacrimile mulțimei de călugări, care s'au perîndat la această mănăstire. Economia ce se face la această mănăstire e model și cultura rațională a pămîntului aduce foarte mari tolôse și bisericești și poporului din satele învecinate.

În anul acesta, de Stă Mărie a fost la mănăstire peste 10.000 evlavioși Români, ba chiar și Sîrbi și Șvabi. Au escelat comunele inficiale de pocăiți, cum sunt Micălaș, Curciciul, Pecica, Arăneag, Comlăuș, suburbiile Aradului etc. Tote au venit cu corurile lor, care se întreceau în cîntări cîntate de pe note. Din unele comune, de prin Banat, au venit câte 5—600 peregrini, cea-ce numai cînte le face și lor și preoților care i-au condus. Mai ales în părțile acestea e mare lipsă, ca preoții și inteligenții să îndemne poporul ca să participe la peregrinaj; ba ar trebui ca ei înșiși să premergă cu exemplu.

Efectul ce-l are un astfel de peregrinaj și cuminăcătura dată de cuvioșii călugări, tot mai mult contribuie la desvoltarea religioasă și-a credinței ortodoxe, pe care unii smintîți cearcă să o îndepărteze dela fii bisericești noastre. Totodată bine ar fi cînd s'ar desmînta poporul, ca să nu mai facă drumuri de zile întregi pe la mănăstiri papistașe, cum e de pildă cea dela Maria-Radna unde acolo dintre peregrini, care mai știu și ungurește, li-se împuiază urechile cu dogme străine. Nu mai puțin primejdioase sunt și peregrinările la mănăstirile sîrbești, căci de pildă la cea a Bezdinului, din apropierea Hodoș-Bodrogului se sîrbăză cu toate puterile. Vre-o 27 Români din Munari au fost momiți de au trecut la Sîrbi, chiar acum cînd se zice, că ne-am scos de sub influențele sîrbești.

De vre-o 12 ani de cînd mănăstirea Hodoș-Bodrogului a ajuns proprietatea bisericești noastre, e în continuă prosperare, grație destoiniciilor actualului egumen, Preacuvioșia Sa archimandritul Augustin Hamsea, carele împreună cu cei trei cuvioși ieromonachi sunt în o muncă necurmată, nedosînd la lucru și într'una ostenind pentru fericirea credincioșilor bisericești noastre.

Recunoștință și laudă se cuvine acestor cuvioși părinți, dar mai ales laudă și recunoștință înțeleptului și neobositului nostru Metropolit, care, dacă în viață nu ar fi făcut altceva decît cîștigarea acestei sfînte mănăstiri și totuși merită ca istoria viitoare cu fală să-i amintescă numele.

Arad, 1 Sept. 1900.

E. Măglașiu.

## Revistă externă

### Complotul bulgar.

D. Naciovi, ministru de externe ad-interim al Bulgariei, a făcut declarațiune formală dlui N. Mișu, agentul României la Sofia, că guvernul princiar este decis a începe urmăriri în contra membrilor comitetului macedo-adrianopolitan, implicați în omorul lui Stefan Mihăileanu, pe baza ordonanței judecătorești de instrucție, care a instruit această afacere și a scrisorilor găsite.

Guvernul princiar revine astfel asupra declarațiunii sale anterioare, că aceste urmăriri nu vor începe de cît după pronunțarea sentinței definitive.



Guvernul României va cere prin o nouă notă, ca guvernul bulgar să ia toate garanțiile pentru asigurarea pedepsirei culpabililor și ca agentul diplomatic român din Sofia să urmărească de aproape mersul acestei instrucțiuni.

Nota va mai transmite în copie scrisorile descoperite, dovada amestecului comitetului macedonien la omorirea lui Mihailănu și va cere imediat începerea urmărilor.

#### Anexarea Transvaalului

Prin o proclamațiune dată Sâmbăta trecută lordul Roberts a declarat Transvaalul ca anexat la statul brit, prin urmare înaintea Englezilor ambele republici sud-africane nu mai există, decât ca colonii engleze și Burii nu mai sunt considerați drept adversari beligeranți, ci rebeli.

Cu toate acestea Burii luptă și acum cu cea mai mare energie, cauzând mari pierderi trupelor engleze.

## NOUTĂȚI

**Daruri pentru biserică.** Din incidentul sfințirii bisericii noastre renovate din Sepsi-Sângeorgiu Ilustritatea Sa d-na baronessă Maria de Szentkereszty Béla din comuna Árkos, lângă S. Sângeorgiu, a binevoit a procura un rînd frumos de vestimente bisericesti în preț de 100 fl., a acoperit spesele preoților slujitori și osebuit de acesta a mai avut maritimă a dona 100 fl. pentru biserică a cărei ctitoră a binevoit a se face chiar în timpul vacanței parohiei.

Pentru această nobilă ofrandă, ca și pentru participarea la actul sfințirii bisericii cu familia, binevoesc d-na baronessă a primi din partea comitetului parohial respectiv, cea mai simțită expresiune de recunoștință și mulțumită. Brețcu, 20 August, (2 Septembrie) 1900. *Dimitrie Coltofean* protopresb.

— Credincioșii din Sibiu Samoilă *Gongolea* dimpreună cu soția sa Eva născută *Sintea*, conduși de iubirea casei lui Dumnezeu au dăruit pe sîma sîtei noastre biserici din Gușterița o cădelniță de argint de china în preț de 14 fl. pentru care faptă maritimă și vrednică de imitat, li se aduce și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită. Gușterița, la 22 August 1900. *Ioan Stăngu* paroh gr.-or.

#### Renta bisericii S-tului Nicolae.

*Timpul* spune, că Eforia școlilor române din Brașov a încasat dela administrația financiară din București renta cuvenită școlilor pe trei ani din urmă în sumă de 115,500 lei.

**Visitație canonică în Bucovina.** P. S. S. episcopul Rădăuților Dr. Vladimir de *Repta*, a început visitația canonică în districtul Vijiței la 20 August v. fiind însoțit de consilierul consistorial Hanicki și de protopresbiterul Ostășec.

**Concertul Aurelia Cionca.** Am avut în mai multe rînduri noi Români de dincă de Carpați ocaziunea a auzi și vedea prestațiunea frumose ale genialei copile Aurelia Cionca din București, și am primit cu toții convingerea, că pe lângă studiu sistematic pîde deveni o artistă apreciată în tota lumea musicală, carese face la timpul său onore neamului, din care a eșit. Indemnați tocmai de această dorință, am fost foarte neplăcut atinși, aflând, că părinții fetei cu rar talent, cu vreme și fără vreme pun la preta multă probă nervii gingași ai plăpîndei copile, care tocmai pentru manifestarea talentului înainte de timpul normal are lipsă de deosebită cruțare și fere de valorile sgomotoase ale lumii mari.

Înțelegînd, că geniala copilă se bucură de bunăvoința și spriginul înalt al reginei poete *Carmen Sylva* și sciind, că părinții au pozițiune socială mulțumitoare: desaprobam cu totă otăvirea prea deasa espunere a fragedei fetei prin toate orășelele, căci acest lucru pîde avea urmări numai stricăcioase pentru ea. În natură ori ce sfortare se resbună amar.

**Asociațiunea la Baile-Herculane.** Programul adunării generale și al festivităților organizate de Asociațiunea pentru literatură română și cultura poporului român la 9 și 10 Septembrie n. este ast-fel alcătuit:

1. Duminică la orele 11 dimineța se va oficia un serviciu divin cu chemarea Duhului Sfințit la biserica gr.-or. din Baile-Herculane, după care va urma deschiderea adunării.

2. După amiază, la ora 3, se vor citi diferite disertațiuni, în sala teatrului, de către d. dr. *Vuia* și d. *Patriciu Drăgălina*, profesor.

Subiectul acestor disertații va fi privitor la istoria băilor Herculane, și la istoria Bănatului.

După această lectură, vor avea loc în grădina Maierhof *jocuri populare* la cari vor participa mii de țărani din Bănat. Un comitet de dîmne va premia costumele cele mai frumoase, și se vor dărui participanților țărani 1000 scrieri populare.

3. Săra, la 9 ore, se va da în sala de cură un *concert* de admirabil cor din Lugoj, condus de maestrul *Vidu* ajutat de domnișorele *Virginia Gall* și *Dora Vuia*. La acest concert își va da concursul și muzica regimentului 33 din Arad.

4. Luni la 10 ore dimineța va fi ultima sedință a Asociațiunei; la 2 ore se va da un banchet, iar sîra la 9 ore, un bal splendid în folosul Asociațiunei.

Marți se vor face excursiuni cu vaporul pe Dunăre, dela Orșova în sus pînă la Cazane, și în jos pînă la Turnu-Severin. Excursioniștii vor rămînea noaptea în Severin.

**Cablu atlantic german.** Intre *Emden* și *New-York* s'a deschis Sâmbăta trecută un cablu special al Germaniei, executat de firma *Eastern Company*; acest cablu e făcut din cel mai bun material și provîzut cu cele mai solide aparate descoperite de tehnica modernă. Se pot espeda prin el și telegrame în două direcții contrare. Linia acesta în-cunjură Anglia și atinge insulele Azore.

**Nou partid politic român în Bucovina.** *Deșteptarea* din Cernăuți publică în numărul dela 2 Septembrie, la loc de frunte, următorul comunicat:

„Un număr mai mare de bărbați de încredere ai poporului român s'au adunat sîptemăna trecută la Cernăuți și au hotărît să înființeze un nou partid politic.

„Partidul nou creat se numește partidul poporal național. Acest partid a declarat programul publicat în înțaiul număr al „*Patriei*” de programul său, și drept aceea a decis să lucre din răspuneri întru împlinirea acestui program.

„Partidul poporal național are drept țintă: dobîndirea drepturilor poporului român din Bucovina pe toate terenele vieții publice.

„Aderenții partidului s'au grupat în jurul ziarului poporal *Deșteptarea*, care de acum înainte este a se privi ca organ al partidului poporal român. *Deșteptarea* va înlocui în viitor și pe fostul ziar *Patria*.

„Lipsa de puteri ziaristice probate face cu neputință edarea din nou a *Patriei*. E sigur, că îndată ce am aduce din Transilvania sîu România un redactor nou, guvernul țerii ni-l expulseză pînă în 24 ore.

„Pe lângă această considerație am avut în vedere și un lucru de tot vajnic: vom să nu mai facem deosebire între Români mai culți, pe cari pînă acum ne plăcea a-i numi „inteligința română”, și între poporenii noștri. Vom să apropiem cît se pîde de mult clasele societății române din această țără, să surpăm păreții, cari ne despart în mulțime de caste, și să nu mai promovăm chiar și prin ziare deosebirea aceasta. Ne vom întrepune cu toate puterile să conservăm unitatea națiunei noastre, și deopotrivă vom să fîm informați toți Români bucovineni.

„*Deșteptarea*” va fi scrisă într-o limbă, care va fi înțelșă de tot Românul. Ca să purtăm însă grijă și de păturile cele mai largi ale națiunei române, adaugem ziarului un supliment, care va cuprinde materii menite anume pentru crescerea politică a sîtenilor noștri.”

**Inscrierile la institutul teol. din Caransebeș,** pe anul școlar 1900/1 se fac în 1—3 Septembrie v. a. c. Cu această ocaziune se plătește: 4 cor. taxă de înscriere (ceice se înscriu înțaiă oră), 20 cor. didactru și 4 cor. taxă pentru societatea „*Ioan Popasu*”.

Petițiunile pentru primire în institutul teol. se adresează P. S. Sale Dlui Episcop diecesan și trebuie să fie provîzute cu următoarele ac-luse: Extras de botez, testimoniu de pe ultimul an școlar (cel puțin 6 clase gimn. ori reale sau 4 cl. gimn. reale și pedagogia completă) și declarația părinților, că vor purta spesele de întreținere a elevului.

**DI I. Kalinderu**, administratorul domeniilor coronei române a vizitat în sîptămîna trecută toate lucrurile demne de vîzut în *Arad*, apoi a mers la podgorie în comunele Cuvin, Covăsinț, Ghioroc și Miniș. DI Kalinderu, care nu cruță nici o ostenelă pentru ridicarea țaranului din România la o stare mai bună prin mijlocele instruirii și a luminării pe toate căile posibile, s'a interesat și de modul de trai al țaranilor români din părțile ungurene.

La *Ötvenes* a vizitat moșia contelui Zsilinszky Robert, unul dintre cei mai renumiți agronomi din Ungaria, apoi moșia de la *Mezöhegyes*, unde-i și cea mai vestită herghelie de cai din Ungaria. A umblat apoi în comunele fruntașe Nădlacul, Cenadul, pretutindeni studiind toate relațiunile vieții țărănești, atât ale marilor, cît și ale micilor proprietari.

Dela Arad DI Kalinderu s'a dus în Bănat, pentru a cerceta moșia contelui Naco dela St. Miclăușul-mare, ăr la Zsombolya moșia contelui Ceconici.

**Reuniunea de maghiarisare ardelenă** își va ține adunarea generală la 8 Septembrie în Cluj. Era vorba, ca cu prilejul acesta să se organizeze serbări deosebite avînd a se face tot atunci și desvîlirea *statuei regelui Mateiu*. Programul s'a schimbat, amănîndu-se desvîlirea monumentului și astfel s'au omis și proiectul de serbări și în adunarea generală a lui „Emke” se vor citi numai rapoartele anuale, cari s'au tipărit într-o broșură voluminoasă.

Din rapoartele societății rezultă, că societatea e într-o stare foarte înfloritoare și se bucură de spriginul tuturor claselor sociale. Averea totală se urcă la preste 3 milioane de corone. Dela ultima adunare generală s'au făcut 30 de membrii fondatori cu o contribuție de 7,000 corone, 1141 membrii ordinari cu 46,714 cor., 1171 membrii noi cu 53,712 cor.

Reuniunea a dat anul trecut pentru susținerea școlii de agricultură Kun-Kocsárd 43,804 cor., pentru școlă 8,656 cor., pentru asile 7,630 cor. și a. Numărul bibliotecilor poporale înființate e de 133, al corurilor poporale 65.

**Avis.** Societatea de lectură „*Petru Maior*” ca în toți anii de pînă acum și în acesta aduce la cunoștință tuturor universitarilor români, cari pentru prima-dată vin în capitală, fiind espusi mai multor calamități — că pot primi în localitățile ei (IV. Molnár u. 20 II. 10/a) informațiuni exacte referitoare la toate agendele de lipsă cu ocaziunea înscrierii.

*Ioan Fruma*,

v.-pres.

*George C. Lăbontiu*,

secretar.

**Epilogul atentatului din Monza.** La ocele din *San Stefano* s'a pregătît o celulă pentru regicidul Bresci.

El va pîde avea odată pe an o întrevedere cu rudele sale, care nu va dura însă mai mult de o jumătate de oră.

Ii e interzis de a ceti, pîde să scrie o scrisoră de o jumătate fîie familiei sale la fiecare patru luni.

Pst! Chelnerii din *Cluj*, precum se anunță, au desleat nodul gordian, cu a cărei problemă și-au spart capul zadarnic alți colegi ai lor, adevă de a desvîta pe oșpeți dela pst, acel mod desonestător, cum afirmă chelnerii, prin care sunt agrăți din partea celor mai mulți. Se spune, că le-a succes a determina pe oșpeți clujeni să atingă cuțitul de pîhar cînd voiesc să dea expresie vrîunei dorințe, și această mare cucerire culturală genialii chelneri au hotărît să o comunice tuturor ortacilor lor pentru a o urma și aiurea.

#### Notiță literară.

A apărut:

**Anuarul I. al Reuniunii sodalilor români din Sibiu** cuprinzînd unele date dela întemeierea ei pînă la 31 Decembrie 1899, publicat de comitetul reuniunii. Sibiu, tipografia societate pe acțiuni. Prețul 1 cor. 20 bani, cu portpostal 1 cor. 40.

Fără îndoială primul anuar de felul acesta la noi Români și mai vîrtos de viața unei reuniuni de meseriași formeză o pîtră miliară, dela care se deschid priviri în trecutul sbuciumat de peste 30 de ani al acestei reuniuni. Comitetul Reuniunii — în frunte cu presidentul său d. *Victor Tordășanu*, învîpăiat pentru cauza cea mare a întemeierii și propășirii clasei noastre de mijloc — merită desăvîrșită laudă și spriginul tuturor conaționalilor noștri, pe cari îi îndemnăm să cetescă în filele trecutului plin de greutate, dar și de inimi entusiaste, nobile, pentru a scôte forțele necesare în lupta prezentului.

Opul și ce privește ajustarea exterioară și esecutiă tehnică e cît se pîde de prezentabil și împodobit cu frumoșele portrete și biografii ale bărbaților, cari au dat impulsul la înființarea acestei reuniuni: vener. president onorar, *Nicolae Cristea*, asesor consistorial; marele arhieru primul patron al reuniunii *Andrieu baron de Șaguna* (cliseu nou făcut după un portret din zilele ultime ale vieții); P. S. Sa episcopul Caransebeșului *Nicolae Popea*, ca naș al stégului Reuniunii; regretatul comerciant *Antoniu Bechnitz*, ca întemeietor al I-ei fundațiuni pentru meseriași, — și în fine portretul membrului onorar d. *Nicolae Simtion*, fost vicepresident în restimp de 30 de ani.

Remarcăm, că actual patron al Reuniunii este însuși I. P. S. Sa *Archiepiscopul și metropolitul Ioan Metianu*, care în general pîrtă cel mai viu interes pentru progresul tuturor societăților noastre cu năsuințe nobile și în special pentru înaintarea clasei de mijloc.

Anuarul present de un cuprins interesant, din care ne rezervăm cu altă ocazie a reproduce câteva capitole, are următorul sumar:

**Introducere.** Din memoriile lui N. Cristea. Un cuvînt la aniversarea de zece ani a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, serbată la 8/20 Octombrie 1878. Discursul de deschidere al presidentului Nic. Cristea, rostit la expoziția jubilară aranjată din 2—9 Octombrie 1892. Cuvînt retrospectiv, rostit de presid. Reuniunii Nicolae Cristea la închiderea expoziției industriale jubulare. Raportul juriului expoziției industriale române, ținută în Sibiu la 2—9 Octombrie 1892. Jubileul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Aprecieri din „*Tribuna*” nr. 217 din 1892. Dare de seamă asupra expoziției jubulare aranjată din 2—9 Octombrie 1892. Discurs de deschidere, rostit de presid. Reuniunii dl N. Cristea în adunarea generală, ținută la 5 Septembrie n. 1897. Raportul comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” despre periodul dela 1894 pînă la finea lui August a. c. Nicolae Cristea, întemeietorul și primul president onorar pe viață al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, (biografia). Archiepiscopul și metropolitul Andreiu bar. de Șaguna, fost prim patron al „Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu” (caracteristică de Ioan Slavici). Testamentul marelui Șaguna. Episcopul Nicolae Popea, nașul stégului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” (biografie). Antoniu Bechnitz, întemeietorul fundațiunii „Bechnitz” a „Reun. sodalilor români din Sibiu” (biografia). Tipografal Nicolae Simtion, primul membru onorar pe viață al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Raportul general al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pro. 1897—1899. Localul. Mobiliarul. Biblioteca. Corul Reuniunii. Producțiunile publice. Ședințe literare. Festivități. Fondurile și fundațiunile Reun. Fondul expoziției jubulare. Fundațiunea Antoniu Bechnitz. Fondul vîduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu. Fondul expoziției anuale. Fondul neatacabil. Reuniunea noastră în serviciul copiilor săraci. Averea Reuniunii. Membrii Reuniunii. Afacerile noastre interne. Anuarul nostru. Repriviri. Propuneri. Rațiociniul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pro 1897 1898 și 1899. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Consemnarea membrilor „Reuniunii sod. români din Sibiu”:

1. Fondatori (nici-unul) 2. Pe viață (2). 3. Onorari (1) 4. Ordinari (217) 5. Ajutători. (183).



[171] 2—3

**Concurs**

Devenind vacant postul de învățător la școala română greco-orient. din Turcheș clasa I și de cantor ordinar la una din bisericile locale, pentru întregirea acestora în mod definitiv se descrie concurs cu termen de 10 (zece) zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”, ca la 3 Septembrie a. c. să poată fi alegerea.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Salar 600 corone solvite din cassa bisericeii în rate lunare anticipative.

2. Quartir în natură.

3. Venitele dela epatrafir, cari dau aproximativ 200 cor.

Dela concurent se cere a ține școală de repetițiune în Dumineci și sârbători conform Normativului școlar și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică pentru a-și arăta dexteritatea în tipic și cântările bisericești.

Dintre concurenți va fi preferit acela, care va avea cunoștință și din musica vocală (instrumentală) pentru a cânta cu copii în cor.

Turcheș, din ședința comitetului parochial ca senat școlar, ținută în 2 Iulie 1900.

Anast. Bârsan  
preș. comit. parochial

Ion Pascu  
not. comit. parochial

Pentru conformitate cu originalul Turcheș, în 19 August, 1900.

Oficiul parochial român gr. or.

Nicol. Soiu  
paroch. local.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

**Ioan Petric**  
protopop.

[172] 2—3

**Arlejtési hirdetés.**

A nagyszabesi m. kir. állami elme-gyógyintézet beteget és szolgazemély-zete részére az 1901 évi január hó 1-től december hó 31-ig szükséges kenyér és zsemlye mennyiség szállításának biztosítása céljából az intézeti gondnoki irodában 1900 évi szeptember hó 20-án délelőtti 11 órakor zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Az ezen árlejtésre vonatkozó részletes feltételek a *Budapesti Közlöny* folyó évi 196., 197. és 198. számaiban, valamint az elme-gyógyintézet gondnoki irodájában betekintheők.

Megjegyeztetik, hogy az eddig használatban volt kis és nagy barna rozskenyér helyett egy 2800 grammos hosszú alaku barna rozskenyér (Wecken) szállítandó 70 fillér egységárral, valamint hogy az ajánlatok egy, esetleg három évi időtartamra külön-külön tétessenek; a m. kir. belügyministerium azonban fenntartja magának azon jogot, hogy az egy évre avagy három évre szóló ajánlatokat fogja elfogadni, valamint hogy a szállítást azon vállalkozónak engedje át, a kit bármely okból megbízhatóbbnak tart.

Nagy-Szeben, 1900 évi augusztus hó 31-én.

A m. kir. állami elme-gyógyintézet igazgatósága.

Nr. 405—900.

[166] 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățătoriu, înființat de nou la școala română gr. or. din comuna Cărpinișiu, protopresbiteratul Mercurei, comitatul Sibiiului, se deschide concurs cu termen de 15 zile.

Dotățiunea împreună cu acest post este pentru primul an Cor. 700, iar pentru anii următori Cor. 800 în bani gata plătiți la lună anticipative, quartir liber și 2 stângini lemne de foc.

Alesul învățătoriu numai după un an de probă va ocupa postul în mod definitiv.

Concurenții cari vor cunoște bine cântările bisericești vor fi preferiți.

Reflecții la acest post au a-și înainta cererile lor, instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis la oficiul protopresbiteral subsemnat, prezentându-se înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică din numita comună spre a-și arăta cunoștințele în cântările bisericești și spre a fi cunoscut personal.

Ziua alegerii se va publica în „Telegraful Român” la timpul seu.

Mercurea, la 14/27 August 1900.

Oficiul protopresbiter al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

**Ioan Droc**  
protp.

Nr. 789/1900.

[160] 2—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Crăciunel, în protopresbiteratul Târnavei, se descrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în fôia pentru întregirea venitelor dela stat, locuința în casa parochială.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și asternă cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllővár) până la termenul arătat mai sus.

Cetatea de baltă, 1 August, 1900.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tractului Târnavei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

**Nicolae Todoran**  
protopresbiter.

Nr. 626/900.

[164] 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea posturilor de învățătoriu dela școlele confesionale gr. or. române din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul gr. or. al Avrigului prin acesta se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”.

1. Sărata, postul de învățătoriu cu salariul anual de 600 cor., quartir și lemnele necesare pentru foc.

2. Sebeșul-superior, al doilea post de învățătoriu, cu salariu anual de 600 cor., pentru quartir 30 cor. și lemnele necesare pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și asternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig (Felek, Seben-megye) până la termenul susindicat, cu acea observare, că dela concurenți se recere să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a-și documenta dexteritatea în cântări și tipic, având a conduce în sârbători și Dumineca câte o strană în biserică. Avrig, 15 August, 1900.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiter gr. or. a Avrigului.

**Ioan Căndea**  
protopresbiter.

Nr. 835—900.

167 2—3

**Concurs**

Pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Târnavei, se descrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. Boian, salariu 600 cor., quartir în edificiul școlii, grădină de legumi și lemne pentru foc.

2. Chesler, salariu 600 cor. în bani și naturale, terțialitatea din stola

preotului, având alesul învățătoriu să conducă și cantoralul, și quartir în edificiul școlii.

3. Heria, salariu 600 cor., quartir și grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au să-și asternă petițiunile instruite conform legilor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea de baltă (u. p. Küküllővár) până la termenul fixat.

Cetatea de baltă, 9 August, 1900.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tractului Târnavei.

**Nicolae Todoran**  
protopresbiter.

Nr. 790/1900.

[165] 2—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Păucia, în protopresbiteratul Târnavei, se descrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în fôia pentru întregirea venitelor dela stat, locuința în casa parochială.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și asternă cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllővár) până la termenul arătat mai sus.

Cetatea de baltă, în 1 August 1900.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tractului Târnavei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

**Nicolae Todoran**  
protopresbiter.

Nr. 540—1900

[156] 2—3

**Concurs**

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlele din comunele în semnate mai jos, protopresbiteratul Iliei, se descrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

1. Bicău, lângă Brănișca, cu salariu anual de 600 cor., și adică: în bani repartizați în popor 280 cor.; în naturale 140 cor. folosirea unei grădini de fânaț 90 cor.; venitul cantoral 30 cor., 3 stângini de lemne din care are să se încălzescă și școala; grădină de legumi și quartir în edificiul școlii.

2. Brănișca, cu salariu anual de 600 cor.; în bani din repartizațiune în popor 480 cor., folosirea unei grădini 20 cor., venitul cantoral 30 cor., 3 stângini de lemne, din care să se încălzescă și școala 60 cor., din didactul dela străini 10 cor. și quartir în edificiul școlii.

3. Burjuc, cu salariu anual de 600 cor., și adică: în bani repartizați în popor 204 cor., ca întregire dela stat 34 cor., din interesele crâșmăritului trei lunar 36 cor., dela biserică 20 cor., folosința porțiunii de pământ 306 cor., lemne, quartir și grădină de legumi.

4. Cerbia cu filia Pogănești, cu salariu anual de 600 cor.: din repartizațiune în popor 320 cor., în naturale 60 măsuri bucate parte grâu parte cucuruz în preț de 180 cor., venitele cantonale circa 100 cor., lemne de ajuns, quartir în edificiul școlii și grădină de legumi.

5. Certejul de jos cu filia Coaja, cu salariu anual de 600 cor., și adică: 441 cor., din repartizațiune în popor, din cămăta împrumutului dela stat 86 cor., în lemne de foc 73 cor. și quartir liber.

6. Glodgileșciu, cu salariu anual de 600 cor.: în bani din repartizațiune 302 cor., în naturale 49 măsuri

de cucuruz în preț de 98 cor., folosința pământului școlar numit „Cetățena” 76 cor., ajutoriu dela stat 124 cor., quartir în edificiul școlii, 2 stângini de lemne și grădină de legumi.

7. Godinesci, cu salariu anual de 600 cor., și adică: în bani din repartizațiune 230 cor., folosința unui pământ arătoriu și fânaț de 4 jugere în preț de 100 cor., în naturale 115 ferdele cucuruz 230 cor., doi stângini lemne 40 cor. și quartir în edificiul școlii.

8. Zam, cu salariu anual de 600 cor. în bani repartizați în popor, 32 metri lemne, din care să se încălzescă și școala, pentru serviciul cantoral are partea usuată din venitele parochiale, quartir în edificiul școlii și grădină de legumi.

Dela reflecții la aceste posturi se cere, ca să se prezente până la alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică din comuna la care au concursat, spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești și pentru luarea de informațiuni despre modul de plătire al salariului, de obligați fiind ca învățătorii a ține strană în biserică și a instrui pe școlari în cântări.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au să-și asternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Ilia, la 3 August, 1900.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

**Avram P. Păcurariu**  
protopresbiter

Noi nu avem obiceiul de a ne ocupa cu interese particulare de vre-o specialitate ocreare; deorece însă un număr mare de cetitori ne întreabă unde se vinde **Poțiunea antiseptică** a doctorului Bandiera, și precum ni se asigură că această preparațiune vindecă tuberculoza, răspundem, că ea se poate căpăta numai în Palermo, la *Farmacia națională*, strada Tornieri Nr. 65, trimițându-se un mandat postal de 5 franci pentru o sticlă. Specificul se trimite prin pachet postal sau prin rambursă. [127] 6

## Ocașiune rară!

**240 bucăți pentru 3 Mărci.**

1 orologiu elegant cu garanță de 3 ani dimpreună cu un lanț frumos, 1 sugaretă admirabilă cu chichilibar, 1 ac minunat de cravată cu Simil-Brillant, 1 inel foarte elegant cu imit. de petru scumpă pentru domni sau dame, o garnitură foarte pompoasă constând din nasturi pentru manchetă, pentru guler și pept, 1 garnitură de recușite de scris pentru busunar constând din 3 obiecte, 1 păreche de ciorapi fini, 1 broșă de tot eleg. pentru dame de fasonul cel mai nou, 1 oglindută dragălașă cu cutie și cu un pieptănaș, 20 obiecte cu corespondențe de scris și alte preste 200 bucăți diverse, cari sunt folositoare și indispensabile în casă.

Ori ce înșelăciune eschisă, pentru că ce nu convine primesc înapoi îndată. La cumpărarea de 2 pachete dau un briceag cu 2 limbi gratis! — A se procura prin rambursă sau prin trimiterea banilor înainte prin prăvălia

**Ernst Buchbinder**

[153] 2—3 Krakau, Postfach.

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiiu, se poate procura

**Din vremuri apuse,**

de  
Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.